

Odstrčený

POHOŇKÝ OBRAZ.

NAPSAL K. V. RAIS.

"Kdo pak ti to říká? A co pak to máš jen pro utření?"

Mariján vzpomněl si na poslední hovor s Kačkou a pravil rychele:

"Povídala Kačka, že mám taky u vás ještě třicet jedušek."

Mór přestoupil s nohy na nohu a na hrabíšti přendal ruce.

"Aha, to vědí, ale co máš u nich, o tom mlčí. Kdyby měli kouska eitu v těle, byli by dávno přišli a peníze složili; ale to jen ať se starají Mórůvi! Jsou tomu u nás zvyklí, viděli, jak jsme sloužili mamince i tobě, a myslí si, ať to jde tak pořád dál. Já ti zrovna řeknu: Takové peníze mají být na živnosti, kde vejmének žije, pak je to v pořádku a bez mrzutosti. Když vejmének zemře, co zbylo, rozdělí se všem! Tak si to asi tatínek myslil!"

Mariján loulal se k mezi a položil hrábě, usedl.

Mór opět mlčky nahraňoval; došel ke konei pole, začal na nové řadě. Blíže se k Marijánovi, pořád plaše ho pozoroval.

"Poslouchej, švaře," začal opět, "neměj mi za zlé, já také žádné nebe nemám a neměl jsem ho tu nikdy. Teď nevím starostmi kudy kam — mám tu holku vďávat. Tam mají tolik roků, vědí, že je to tvoje, dát to musí — no tak! Nemůžeš si naříkat, dělá se ti všecko pěkně a bude se dělat i dále, ať to trvá, jak dlouho chce, ale měj také náhled. Je to jejich povinnost a tvá taky!"

"Vždyť ne nechci — a chodím dělat —" sypavě volal Mariján.

"Je s tebou řeč — no, dělej, jak chceš, nutit tě nemůžu, ale taky neříkej, že nás máš někoho rád. Koukal bys, kdybys měl v Želejově nebo v Onjezdě být pořád — koukal bys, povídám!"

"I zvonu mne, abych taky přišel!"

"No tak jdi, zůstaň si všude nějaký den, my už to tu uděláme, to víš sám, že mnoho nezmůžez, a tu se jmu zmín, že je na to čas. Řekni jsem ti to v dobrotě. Tónu znáš, ta by to třeba řekla jiná!"

"Co by mohla říct!" zlostně odvětil Mariján.

Mór se naň zahleděl a dal se do sypavého smáchnu.

"Je ke mně hodná —" brněl Mariján.

"No tak vidíš, a děláš, jakobys me byli nepřítel. Jiní dělají všecko na oko, sie by byli přišli sami a nedali si říkat — to se upřímnost pozná!"

"I však oni to dávají, jen až budu chtít, vy taky nic nedáte — jen dřa a lítání!"

Mór zamyslen poslouchal a stál chvíli bez hnutí.

"No, dělej, jak chceš," prohodil potom; pokrčil rameny, nahraňoval dál.

Došel ke konei řady, rovnou pustil se domů. Čepici měl v tře, čelo utíral si rukávem a někde krátce odplivnul. Měl zlost na sebe, na ženu i na Marijána.

"Pořád nějakého čerta a nás máme," brněl, ohlédnuv se, "a já sbych to všecko rovnal."

Tonka spaffivši jej přeházeti, běžela mu na dvůr naproti.

"Tak co?" ptala se a vlnitým, trochu usměvavým pohledem utkvěla na muže.

"I vždyť jsem to povídal —" odsekl a hodil rukou.

"Co říkal?"

"Co říkal — to víš, že si nezpíval."

"No, Bože, snad je to něco zlého!" a zle se zamračila. "Měl's mu to pořádně říct a musej by uznat."

"I vždyť jsem povídal! Ale teď mám hlad —"

"O ten u tebe nikdy není." Hospodář již neodpověděl vešel do síně a do světnice; Tonka hlavu v ramenech, lopatky vyseřené, loulala se za ním.

Mariján po odchodu Mórůvě se děl bez hnutí. Lokte měl podepřeny o nohy, skráně o pěsti; zaražené oči vyzíraly z rudého obličejce do polí, nad nimiž vlnil se rozpalovaný vzduch.

"Švaře — švaře —" slyšel Mariján a zachechotal se. "Vida — už jsem švař, jakživ jsem byl jen Mariján. No, no — ti mne mají rádi! Tak jen běž, Marijáne, pro

peníze, běž, utíkej, ať ty peníze leží tady. Co pak to tam bude na věky věkův? Sem stopadesát jedušek! A sem stopadesát jedušek! Jen ty peníze počítají, pořád počítají; všecko už spočítali, jen ještě chybí stopadesát jedušek ze Želejova, stopadesát z Onjezda!" a sypavě se zasmál.

"Ta Kačka měla pravdu, dobře to povídala; třicet jedušek měli dát; nedali nic, vejmének nedávaj, kušadru nedávaj a jen dři, Marijáne! A všecko, co máš, sem — sem — běž a utíkej!"

Na funus! Já vám dám na funus — tuhle chodím obraect, nahraňovat a potřebujete mi na funus! Nebudete se dělit — nebudete — nebudete! To se podíváte, Marijána, jak si teď pěkně odpočne, takhle dá ruce na zad a bude chodit po dvoře sem — tam — a peníze sem! vejmének sem! všecko, jak mi to tatínek udělal. Pořád by ta Tóna měla málo — pořád jen: dej — dej — všecko dej — jako na maminku.

A ehuřas Manca — Kačka taky. I však ona Tonka má peněz dost, ale chtějí Pejchu dotáhnout, aby slevil. Jen ty se, Málko, neboj!

Nie nedávaj, jenom dři, a tak si přijdu. Ti mne mají rádi — ale podívejte se, Mariján ještě není na prkně! —"

Těch myšlének máje plnou hlavu, motal se domů.

Když mu Tonka přinesla oběd, ani se na ni nepodíval. Přeslapovala, měla se k odchodu, ale znova vracela se ke stolu.

"Tak uděláš, vid', co ti táta povídal!" ptala se vlnitě a upřela naň oči.

Nepohledl na ni.

"E, nie neudělám — pořád jen: Peníze sem! všecko sem! Ještě o to nepožádám, ještě nestánu, žádný funus nebudu!" křičel, jakoby se škrtil.

"No, Bože, když ne, ne! To já vím dávno, že ti jsou v Želejově a v Onjezdě milejší než my. Tam to leží tolik let zadarmo a my abysme se jen starali! A podruhé mi zas povídej něco o Málce —"

"Máte dost — nejvíce! To vy byste chtěli, aby honem druh; vejmének taky umřel!"

"I kdo pak se s tebou bude křičet," opovrživě pravila Tóna a vyseřila, bouehla dveřmi.

Mariján za celé odpoledne z baráčku nevyšel. Mórůvi vřazali, ale Mariján odpočíval.

"Jen si jděte, jděte, poďte se sami, já si odpočinu. Jsem starý, hrbet se nechce ohýbat a máni vejmének!" smál se, když odehřazel do pole. "Poďte se, poďte se, nakládejte, skládejte! Budu já vám dřít a vy pořád jen: peníze sem, ať je na zlé časy, ať je a funus!"

Když vůz, naložený bílými, charakteristými snopy žitnými, zvolna jel do stodoly, Mariján seděl na posteli vyhlížel, nedřavaj-li se do baráčku.

"Pálí vás to, páli, že Mariján nejde — i jen se pošte sami!"

Když opět odjeli, vyšel si také na tiehý dvůr, a ruce máje z zadu složené, procházel se tam, sem, obeházel stavení, každou chvíli se zastavoval a měl na mysli nebožtíka tatínka, jak takhle chodíval, vyhřívá se na slunce a odpočíval. Zašel si na zahradu pod hrubi panenku a vzpomínal, jak se tenkrát s Mančou a Kačkou honil, jak se chechtaly — a zrovna se mu zdálo být nemožno, že je to ta stará Kačka Litochleba a ta skřecená Budinka.

Na večer přinesla mu mléko Tóna.

"Co pak Málka dělá, co?" ptal se jí sedě na lavičce u kamen.

"Jí, co by dělala," zasmála se a odběhla.

"To už se snad taky zlobí, že honem neběžím," myslil si Mariján. "Nebo jí ta Tóna schvalně ne nechala!"

"Na, máneuka, na, vypij si to," volal na kočku, nalévaje jí do misky. "Pane, už jsi taky stará, jen ti ty kosti hrajou!" Ale náhle mu napadlo: Co ta máneuka s hrudou budou dělat, až já umřu? A zase ho projížděla zima.

"No, vždyť ještě nejdu — ještě nejdu. Ale Petera má pravdu —"

každou chvíli můžu lehnout jako náš tatík, a pak se špatně vstává. Zrovna tak mu to začínalo, krčil se, krčil, potom jen sedal na dvoře na sluníčku, pak už zalézal do postele — tak to bude — tak —"

Mariján byl by utíkal — ale kam, kam?"

Celý den bylo dusno, odpoledne i mraky na západě vystupovaly, ale vydrželo to až do večera. Teprve teď náhle se setmělo a na dvoře počal rarásek točiti prachem.

"To se to nějak žene," povídal si Mariján, vyhlížeje na dvůr.

Nad živností byl ještě ostrov světlé oblohy, ovroubený kusy bělavých, choulících se mraků, ale v zadu za hrubi panenskou bylo černé a mračné, laiokaté obruby té černé zdi hnaly se blíž a blíž. Koruna staré hrubi tuze se ohýbala a šumen, svístem i hvizdem pronikal praskot a vrzot kmené i krovů ...

Na dvoře bylo úplně mrtvo. V tom černou zdi západní od samého kraje až dolů do hlubiny projel klikatý bělomodrý had.

Mariján odskočil od okna a zatmělo se mu v očích.

"To se to nebe otevřelo," šeptal si a dělal kříže na čele, ústech i na prsou.

Honem zkoušel, jsou-li okna do bře zavřena, a vyběhl na síň, aby zaklínával dvěře na půdu i zavřel okénko v zadu v síni.

Tam zveněk uslyšel hovor.

"No, půjdeme, holka, půjdeme," pravil mužský hlas.

"I nemá-li být tohohle trápení konec, ať mne radši hrom zabije!"

Mariján poznal, že to křikla Málka a mráz ho přejel.

"No mlč, mlč, teď už se to nějak skončí!"

"To říkáš pořád, ale naši i vaši jsou jako z kamene. Kadlíku, věř mi, kdybys si měl vzít jinou, já se utopím, já v hanbě nezůstanu, ale utopím se —" V tom se celý kraj modravě osvětlil. Všecka pole až k lesu i chumlaté, honící se mraky na obloze byly na okamžik patrné.

Mariján couvnul, pokrivoval se a honem zabouchnul okénko, utíkal do světničky. Shodiv se sebe oděv, rychle vlezl do peřin.

Blesky střídaly se rychleji a rychleji; Mariján i zavřenýma očima viděl, jak se světnice pokakážde osvětlila.

Tu již také hrom počal rachotit. Hrnek v poli zahrkal, dvířka fučla a v malé chvíli Mariján cítil, že se mu máneuka krčí v nohách.

Opět vylezl, nahatal sírky na kamnech a rozsvítil lampičku, postavil ji na stůl. Hrdlička byla tuze nepokojná; skákala s bidélka, třepetala křídly a bušila do střížky a do brádel klece.

Mariján skřov se opět pod peřinu, pokrivoval se a šeptal Otčenáše. Každý blesk a hromový rachot mu modlitbu popletl.

Bože, Bože, to je zas jednou noc! Kdyby byla živa maminka, přišla by se ke mně podívat. — Mariján počal vzpomínat na otec a na matku, ale pořád je jen viděl v rakvěch; vzpomínal si na jiné chvíle jejich života, ale vždyť zas viděl, jak rakev vedle rakev stojí v síni a v nich tatínek s maminkou jako zkamenělí, zažloutlé pleti, ruce na prsou skříženy.

Usedl na posteli a s čela utíral si pot. Rty pořád šepotaly Otčenáše, ale hlavou to lítalo jako venku ten vitr.

"Už taky umřu — už taky umřu — takhle to začíná!" a byl by úzkostí křičel. Skrčil se pod peřinu, pohnul ji až na temeno hlavy a pořád se modlil; ale za chvíli nemohl dýchat horkem, až byl všecek mokrý a srdce div z prsou nevytečelo. Vzpomněl si na Málku; viděl ji protovlasou, v jediné sukni, jak za deště a hromu letí k rybníku a pořád křičí: Já se utopím, já se utopím!

Zatrachtěla holka, to jí to vlezlo do hlavy — smrt by si chtěla udělat. Tak jí ta Tonka mučí, až jí do toho vězene.

Blesky šlehalý stále a za každým to divě zapraskalo i zarahotilo. Již se taky spustil liják, jako když konec obrátí; šlehal do okének, po skle valily se celé bušící proudy a kolem rámu stříkalo to i do světničky.

Mariján viděl tatínka, jak zvolna chodí po dvoře, jak jde k němu, bere ho kolem krku a povídá: Tak, tak, ty Marijáne — ty můj hoch — ty Tonku!

"Už umřu — už umřu — zrovna tak to bylo s tatínkem, Petera má pravdu." A Marijánovi se

zrovna zdálo, že se mu krátí dech, že se nmuže vzduchu dosti nahnat.

Obrátil se ke zdi, hlava přitlačil ke trámům, ale dlouho tak nevydržel; zdálo se mu, že někdo chodí po světničce a pořád šeptá: "Tak pojď, Marijáne —"

Usednuv, sáhnul po kočce a posadil si ji na klím. Zahleděla se naň žlutýma svítícíma očima, pozvolna mrkala a počala přísti.

Mariján si umiňoval, že dočká-li se rána, poběhne do Onjezda i do Želejova pro ty peníze.

"Nie platno — nie platno — už umřu, bude jich potřeba. Až budu stonat, vezmou si mne jako u maminky. A k vůli Málce — co by jí to napadlo!"

"Jen kdyby už svítilo sluníčko, hned poběhnou, ať je to v pořádku. Co pak potom musím umřít! Nemusím a bude zase dobře — vše mi děláš, hezky jsem se tu měl."

Skrčil se do klubka, kečku položil vedle sebe a modle se, hleděl usnouti. Po oknech pořád spláchaly proudy deště, blesky šlehalý a hrom rachotil. Kočka tiskla se mu k rameni a spokojeně předešla ...

V.

Po noční bouřce bylo přeháňkové ráno. Nad západem vystupovali bubáci noví a noví, každý jako pytel; rozbíhali se po jasném blankytu a kropili zemi krátkými, prudkými prškami. Slunce se každou chvíli sehovávalo a teprv po desáté hodině klidně, vlaze svítilo.

Ves byla plna vlastovího švitoru; staré, mladé s bujnou rozkoší honily se nad chalupami a stromovím. Zroseny usadly na hřeben střeš, na suché sněhí starých štěpů a jen jen štěbetily, svítořily a tejněřily. Nejbujnější sedaly i pozemě a na pokrajích kalužin rousaly si křídla, jiné honily se ve smělých obloucích, dotýkajíce se napřísených zrcadeléek aspoň v letu.

A za té bujně vlastoví zábavy, při tom švitoru jejich Mariján, proutěný starý košík zaklopených věk nesa na levici, zamknuv vyšel z baráčku.

Tonka vidouce jej, vyšla ze statku a volala: "Kam pak se chystáš!"

"Trochu do Onjezda a do Želejova," odpověděl a klopě hlavu sel přes dvůr.

"No tak vidíš," volala spokojeně, "a všecky je pozdravuj!"

Mariján jen přikývnul.

Celý kraj byl vykoupán i osvěžen; byl bujný jako hoch, který z parného dne vyvlel se ve vlnách a teď, jsa ještě mokrý, lže se na sluníčku. Co kde bylo poradého, zdvihlo se omlazeno; obilnatá pole byla jako kožíčky, jen se to všecko vlnilo, šeptalo, dýchalo a téměř na každém klásku jechém, na ovesných zrnech, na jetelových palčících i na hlavičkách líných stonků sedly ještě drobné, kulaté, trýpné kapky.

Mariján po mezi mezi těmi vlnitými stěbly a klasy, jež rousaly mu nohavice, šel do úvozu, v jehož zeleni červenala se pšina do Onjezda.

Stráně hlubokého úvozu i široké koryto jeho byly nyní vyseřené, žlutozeleny a rovny. Mariján dívaje se dlouhým úvozem, vzpomínal si, jak si za mlada při pastvě myslíval: Pane, tady by se koulely kuželky, to je jiná! hampej nežli u hospody a žádný ho neuděl! Bývaly tady honěnice: Kačka i Manca mazi jinými pasáčky spouštěly se s těch strání do dolka, vždycky hrr! dolh, a tam se koulely jako kuželky. Mariján sám se těch letů nešťastnil, protože to tak neuměl, byl na ně tuze těžký a jen se mu smávali. Sedávaje na bobku, díval se, co provádějí ostatní. Po honěnicích sesedali se do kolečka a povídalo se, jak streje Pazourek nedávno tamhle u struhy pod lesem vodníka klepl holi za usí, takže se skrček jen skulil do vody, až to žblunklo; nebo že tamhle po cestě na kraji boroviny noe co noe chodí bílá ženská, a na hradišti že jezdí černý rytíř na bezhlavém koni.

Od těch dob Marijána na těchto místech projížděla zima a nose každoročně před posvěcením vavle boroviny Budinám koláče, krčil se, mrkal do křoví a pospěchával, až se zpotil.

(Pokračování.)

Jubilejní cesta Ludvíkovců

PRO ROK 1918, Iowou - Nebraskou - Kansasem

1893 Čtvrt století českého drama - 1918 - tického umění v Americe - 1918

Howells, Národní síň, 11, 12. června	Úterý, středa
Clarkson, ZČBJ síň, 13, 14, 15, 16. června	Čtvrtek, pátek sob., neděle
Dodge, síň D. r. družstva, 17. června	Pondělí
Wahoo, Opera House, 18, 19. června	Úterý, středa
Weston, Opera House, 20, 21. června	Čtvrtek, pátek
Brainard, 22. června	Sobota
Dwight, 23, 24. června	Neděle, pondělí
Brainard, 25. června	Úterý
Bruno, 26, 27. června	Steda, čtvrtek

CENY MÍST NA FLAKÁTECH—POKRAČOVÁNÍ CESTY POZDEJ

LIVE STOCK NATIONAL BANK

Roh 24. a N ulic. Vaše úspory v našem spořitelním oddělení jsou úplně bezpečny. Pod dozorem vlády Spojených Států. Členem Federálního Reservního Bankovního Systemu. Celkové jmění \$8,000,000. U nás se mluví česky.

F. DVORÁK, prodáváč vepřů — JOE FLOOD, prodáváč dobytka. Tel.: So. 3780. AL. POWELL, prodáváč ovci. Dvořák Commission Co. Telefonujte neb pište nám a obrátíte bezodkladnou odpověď. Telefon: So. 607 — Room 217 Exchange Bldg. — So. Omaha.

Zlatá žíla Pištěl - Zaplatte až se vylčíte. Mlýnský obřadový způsob, který vylčí zlatou žílu, píštěl a jiné rezavé nečistoty z krápníku železa a bez nebezpečného rozpuštění operací. Žádný chloroform, fluor, nebo jiný nebezpečný prostředek se nepoužívá. Výsledkem je čistá voda, která je vhodná pro všechny účely. Dokud nemůžete nasti vylčeni. Píštěl a pro kůži u Recklinch nemococh se jistoty a dostupností více než 1,000 vynálezůch lidí, kteří byli trvale vylčeni. Dr. E. H. TARRY, 240 Bee Bldg., OMAHA, NEB.

BLISS and SON

Založen roku 1894. JOE BLISS, zakladatel FRANK E. BLISS, ředitel. komisionáři živým dobytkem SOUTH OMAHA. Dobře se vám vyplatí, budete-li obchodovati s naší firmou. Naším Čechem. Henry Doležalem, žen s Frank E. Blissem prodávají hovzí dobytek a Bill McAdamsen za pomoci Wm. Royce, již prodávají prasata, bude váš dobytek prodán dobře a opatřen dobře, když jej pošlete na: BLISS & SON.

HOTEL "PRAHA"

Timto oznamuji všem četným starým i novým příznivcům, že vlastním který jest úplně znovu vypraven všim vnitřním zařízením, vkusně dekorován a kde krajně, zavítavši do Omahy, naleznou nyní krásnou obilnu a pohodlí to nejlepší. Chutná jídla z pravé české kuchyně vždy vás uspokojí. O přízeň místních i venkovních krajanů utivě žádá

JOSEF PIVONKA

Roh 13. a William ul. OMAHA, NEBRASKA t-28-4

Bliss & Wellman

kommissionáři dobytkem Exchange Building, Stock Yards Station, SOUTH SIDE OMAHA, NEBRASKA.

Jame již v tomto obchodu 20 roků. Naše vlastní zkušenost a znalost ve spojení se silami, které pro nás pracují, — mají též dlouholetou zkušenost. A proto můžeme s důvěrou se na nás spolehnouti, nám věřiti. Učinili jsme 6 milionů dolarů obrátu obchodního v této době, což do svědčuje, že zastátele mají v nás důvěru a že jsme jim získali ty nejvyšší ceny za jakost dobytka, jež trh poskytoval.

'Fremo'

velkolepý nápoj na uhasení žízně Jest zdravý a osvěžující. Jistě se ptejte po "Fremo", kdykoliv máte žízeň. Vyráběné a láhvované Fremont Beverage Co., Fremont, Neb.